

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня знаходяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Ман.

Цереплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ТОЙ НЕ КОМУНІСТ, ХТО НЕ ПРАЦЮЄ НАД СОБОЮ.

Хто хоче працювати для організації, хто хоче сам бути свідомий, той мусить перш всего працювати над собою. Хто не хоче і не уме працювати над самим собою, той не зможе багато зробити й для організації навіть тоді, коли-б хотів.

Що то значить працювати самому над собою? В коротці це значить: кожну найменшу вільну хвилину не прогайнувати даремно, але прочитати щось в ній, довідатися в ній щось про світові події — не тільки про те, що де сталося, але й чому воно так сталося.

Працювати над собою — це набувати знання. А набувати його дорослому робітникові таки важко, ми про це знаємо. Тяжко тому, що робітник не мав підготовчої школи, що умовини його життя замолodu склалися в таких обставинах, що він часто навіть забував те писмо, якого навчився в початковій школі. Але на шляху свого життя робітникові прийшлося стурнуватися з організацією. Він став її членом, правда, після довгого вагання і з певною резервою. Потім почав з нею жити, почав приходити на мітинги, слухати промовців, помаду й сам втягнувся в дискусії й притавд знову забуте ним писмо. Почав робітник читати. Захотів бути свідомим, дорівняти тому, який його затягнув до організації. І коли дорівняв, або й децю випередив — стої. Я вже все знаю.

Ось тут то якраз починається найнебезпечніший період культурно-освітнього розвитку робітника. Його десь похвалили, сказали йому, що він багато знає й він почав поверховно брати все. Не було кому вчасно вказати йому шлях до дальшого знання, не було кому розсизити, що саме тепер тільки він підійшов до того часу, коли йому треба найінтензивніше над собою попрацювати.

Знання — це така річ, що його, починаючи від азбуки, треба брати букву за буквою. Навчившись читати — це не значить, що робітник зараз же повинен братися за "Теорію історичного матеріалізму". Бо нічого він в тій теорії не зрозуміє. Перчитавши "Теорію історичного матеріалізму" й деякі книжки з політичної економії — як це у нас, звичайно, так вже в більшості прийнято, не не значить, що робітник знає вже й політичну економію й теорію історичного матеріалізму. Ні, він їх не знає. Ви не побачите з перших саж, коли пінете з ним говорити. Ви це пізнаєте по тому, що він навіть тої мови, якою говорить, не знає. Значить: своє знання почав він будувати не з підвалин, але з даху. Позачував деякі терміни, деякі розділи, а самого елементарного, сутю життєвого не знає.

З таким ми зустрічаємося на кожному кроці серед нашого робітництва, і, таки те треба гріха тайти, в наших організаціях. І по цьому болючому місци ми повинні вдарити зі всією силою. Треба наших "теоретиків" засадити з теорії на землю й сказати: "Давайте, товариші, почнемо вчитися української мови, культури, історії, географії, арифметики. Давайте вивчати сучасне міжнародне положення, робітничий рух зі всіма його галузями. Не-не зараз, але по трохи, але вивчати, не перескакуючи з одного на друге".

Де і як вивчати? Способів на це є кілька: при організаціях можна закласти освітні курси. Там де нема організації, або нема інструкторів — закласти самоосвітні гуртки. Запровадити спільні читання газет та журналів, як це ми пропонуємо зробити в місяці травні. Однак, це ще не все. Найголовніше — це працювати самим над собою. Постановити собі за всяку ціну вивчити основну той предмет, який вам найбільше подобається і найбільше дається.

Хоче, скажемо, робітник познайомитися з літературою, або з творами певного письменника. У нас є тепер прекрасна українська література, є повні або вибрані твори Коцюбинського, Франка, Шевченка, Лесі Українки, Марка Вовчка, Панаса Мирного, є твори молодих сучасних українських письменників. Правда, самі ці твори ще читачеві багато не дадуть, головню куди він читатиме їх, як "гарні оповідання", або просто як байочки, читатимете для того, щоб провести час. Робітник, читаючи літературу, повинен знати, в якому часі і в яких умовах вона творилася, хто був той письменник чи письменники, якого вони були соціального походження, якої класи погляди вони у своїх книжках відбивали. Для цього то якраз є написані спеціальні літературні огляди, історії розвитку літератури, хоч тут також треба вміти вибрати марксистську критику, яка дала б правильний огляд, допомогла-б робітникові зрозуміти той, чи инший твір.

Хочете дознайомитися з трейд-юніонним рухом в цілому світі, з тим, як він поділений і чому, яку силу він собою уявляє — читайте і вивчайте брошуру, "Що таке є Профінтерни". Ми її передрукували в "Укр. Роб. Вістях", вона цими днями вийде з друку брошуру. Читайте "Дарині й його вчення", що тепер друкуємо в "Укр. Роб. Вістях".

Щоб довідатися про міжнародне положення, про Канаду в тім міжнароднім положенні, читайте стало й послідовно статті в "Укр. Роб. Вістях". Недавно містили ми в кількох числах ілюстр. тез комарції Канади, в якій цифрами й даними показано було суперництво англійського й американського капіталу в Канаді та роздвоєння самого канадійського капіталу між англійським та американським капіталом. Ці тези — прекрасна річ для студювання змагань капіталу в цій країні. Так

само вмістили ми ряд статтів про розвиток автомобілевої індустрії, її ролю в майбутній війні, а що найголовніше сучасний стан робітництва в цій індустрії. Все це можна й треба студювати кожному робітникові. Тяжко це перетравити одинцем — сходитьесь гуртами, позакладайте читальницькі клуби, сходитьесь два-три рази на тиждень, читайте, розяснюйте, а решту доповнюйте дома, перерішуючи статті й дописи. Балачки про дуринні з кумом, сватом, товаришом, цілогодинні теревені в буфетах Укр. Роб. Домів — не варта нічого. Вони — марне витрачування часу, вони шкідливі, ба на тих балачках поширюється сплетні, бо на них видувається те, чого взагалі нема.

Наші організації впершу чергу повинні повести боротьбу проти такої сплетницької гуртківщини, а за культурну, гуртківщину. Добре коли товариші сходитьесь гуртом, але той гурт повинен сходитесь перш всего в читальні й там засісти за газету, за журнал, за книжку, і читати. Читати гуртом, обговорювати прочитане, встановити ці читання регулярню. Присвятити таким читанням рік, або хоч півроку часу по два рази на тиждень, а тоді побачите свій поступ, побачите користь і для себе, і для організації.

Ми кличемо: Геть з темнотою, з незнайством, з небабальством! Ми проголошуємо наступ на темноту, на невідомість, на незнайство! Ми кличемо всіх свідоміших товаришів до культурного походу, до завоювання знання, свідомості через встановлення освітніх курсів, спільних читань, дискусій. Ми кличемо до впорядкування й побиблешення бібліотек при наших організаціях, до читання корисних книжок. Кожного члена й членкиню наших організацій, кожного читача нашої преси, ми кличемо до праці над собою, до постійної й впертої праці за здобуття знання.

Той не є свідомим робітником, хто не працює сам над собою.

НОВЕ НАСИЛЬСТВО ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ФАШІЗМУ.

Як сойм видав польському судові комуністичних послів Варського, Бітнера та посла Сельробу-Єдності Вальницького.

Справа видання комуністичних послів соймом доказала як на додод, що мимо тертя й незгоди внутрі фашістського табору в Польщі, що виникли на тлі популяризацією господарчої кризи, цілий рік-набарний фашістський табір є вповні згідний і однолітний тоді, коли ходить о боротьбу з революційним робітничо-селянським рухом. Всякі спори і непорозуміння усураються за бік: сильний фронт революційної боротьби, проти табору мільйонних робітничих і селянських мас цілої Польщі.

Дня 13 березня ц. р. сойм розглядав на своїому засіданні урядовий внесок о дозволі на судове переслідування послів Польської Комуністичної Фракції т.т. Варського та Бітнера і посла Вальницького з Сель-Робу Єдності. Фашістський уряд зажадав видання згаданих послів за те, що на судовій розправі проти Білоруської Громади у Вильні, в часі перерви піднесли оклика на честь Громади. Честь, віддана послами боевиком визволення працюючих мас Західної Білорусі є після урядового внеску, непошанованням влади через невжезання урядової інституції. Видання тої почеси є для фашістського уряду вистарчаючою причиною, щоб представникам робітничо-селянських мас відібрати їх права, виборені тими масами. Цілим того урядового посягнення є так скривив, що найбільше соймової комісії зложеної з замаскованих поплечників фашізму, яка радла над тим внеском в лю-тім ц. р., не рішилася положити під ним явно своїх підписів.

Справа перейшла на пленум сойму. Ту було вже легше панам з ППС. Визволення, і Стронництва Хлопського замаскувати перед робітниками і селянами своєю співпрацою з фашістським урядом, легше їм було виконати категоричний приказ фашізму.

З рамени соймової комісії реферувал той внесок прб владу послів віцемаршалак сойму, посол з УНДО, Загайкевич. На початку дуже часто пояснював, що не боронить оскаржених послів з політичних побутук, лише одинокю з уряду, як референт комісії висказує її опінію. Комісія узнала, що внесок вилеського прокуратора не витримує жал-

По оголошеню висліду голо-совання з рядів робітничо-селянської лівиці розляглися страшні крики і протести: "Геть з терором", "Геть з фашістською диктатурою", "Робітничка класа заплатити вам за це!", Тов. Росяк крикнув: "Пімстилися на товаришові Бітнера за лодзінський страйк!" Рівнож повні обурення крики падали на адрес пепесівських послів: "Ви є слугами фашізму! То ваша робота!" Посол Гаврилак (Білор. Сель.-Роб.

ТАК ГОВОРЯТЬ КОМУНІСТИ.

Промова комуністичного посла т. Сипула в польському соймі 13 березня 1929 проти видання судові т.т. Варського, Бітнера і Вальницького.

Від березня м. р. сойм на-домагання фашістського уряду видав уже кілька робітничих і селянських послів. Сегодня буде розглядана справа видачі послів товаришів Варського і Бітнера з Посольської Комуністичної Фракції та т. Вальницького з Сельробу Єдності.

Ці товариші перейшли до сойму мимо виборчого терору, який вибрали працюючі маси. Сегодня суд домагається їх видання під облудним поглядом. Причина їх видачі, що за хвилю станесе фактом, знаходиться в дійсности глибоже, як то говорить внесок. Є нео-боротьба фашізму з революційним рухом робітників, селян та поневодених народів. Не те є причиною, що вони мали відвагу передати привіт послам Білоруської Громади у судовій салі, яких сойм видав і вони дістали по 12 літ тюрми. В дійсности жадаєть видачі посла Бітнера не за виступ на процесі Громади, як то говорить внесок, але за його працю підчас страйку текстильних робітників в Лодзі. То є (еконіфіковано...) то пімста за страйк текстильників.

А відносно тов. Варського, то вам ходить про усунення того чоловіка, що більше як 40 літ працює в робітничому русі, що займав передові становища в тому русі разом з Розеяславом Веселоским, з Юліаном Люксембург, з Яном Тішком, яких замордовано 1919 р. Той сам тов. Адольф Варський стояв в тому самому ряді з борцями за волю пролетаріату, з Юліаном Мархлевським, з Феліксом Держинським, що померли на революційному посту. (Ріжні окрики і переривання.) А коли панове думають, що виданоци посли Комуністичної Фракції, зліквідують комунізм, то дуже помиляються! Дуже помиляється панове, коли думаєте, що видання тов. Варського

конкурувати на світовому ринку. Шонайменше подорожчання австрійської продукції в наслідок збільшення зарплати привели-б, на їхню думку, до втрати конкурентної спроможності й до загибелі принаймні всієї металевій промисловості. У наслідок цього, казали вони, в Австрії було-б масове безробіття: сотні тисяч робітників лишилися-б без праці. Тим то, казали підприємці, сами робітники заінтересовані в тім, щоб платні зовсім не збільшувати, хоч як би більшала дорожечка... Австрія, мовляв, перебуває в такому стані, коли інтереси підприємців та робітників цілком збігаються...

ВЕЛИЧЕЗНЕ КЛАСОВЕ ЗМАГАННЯ.

В Австрії оце счинився величезний класовий конфлікт, якого ще майже ніколи не було в цій країні. Це — конфлікт у металевій промисловості, що належить до головних галузів австрійської індустрії. Останніми роками в Австрії було дуже багато конфліктів між працею та капіталом у справі заробітної платні. Багато конфліктів кінчилися успішно, багато — без наслідків, багато економічних боїв провадили за згодою профспілоак, а багато — наперекір їм. Натомість у металевій промисловості вже багато років панував "мир". Дарма, що життя в Австрії останніми роками страшенно подорожчало, проте в металевій індустрії за цей період не збільшили зарплатні й не було також боротьби за її збільшення. Отже, матеріальний стан металістів останніми роками дуже погіршав.

Підприємці додержували того погляду, що австрійська промисловість ледве може

валася, їхній матеріальний стан гіршав.

Але, кажемо, було багато випадків, коли робітники інших галузів промисловості ставили до боротьби за зарплатню проти волі профспілоак. Згладом серед членів профспілоак почався процес революціонування й зрушення проти реформістської профбюрократії. Цей процес згодом обняв також металістів. Зокрема стала на черзі така справа.

В Австрії є цілий ряд законних свят, коли всі підприємства стоять. Можна було гадати, що робітники дістають пересічну зарплатню також за ці свята. Так воно й є в окремих галузях промисловості, але не в металевій. Тут кожному робітникові відвертають зарплатню за свято. Практичний наслідок цього такий, що святний день є для робітника-металіста день голоду. Бо тієї малої зарплатні, що її платять у металевій промисловості, аж ніяк не встачає ще на ті дні, за які зовсім не платять.

Тим то металісти подали вимогу збільшити зарплатню взагалі й оплатити запровадження за законом свята зокрема.

Ватажки профспілоак не хотіли, щоб що боротьбу провадили проти їхньої волі та поза ними. І взяли провід до своїх рук. Насамперед вони відкинули вимогу про загальне збільшення зарплатні. Далі вони заходились тільки коло однієї галузі металевій промисловості — автомобільної. Їм'ям робітників автомобільних заводів вони подали спільні металевій промисловості вимогу оплатувати законні свята. Переговори тривали кілька тижнів, але не дали наслідків. Тимчасом подані вимоги дуже мали, і про це свідчить ось який факт: сами підприємці кажуть, що оплата свят дорівнює збільшенню зарплатні на 25 відс. Навряд чи коли-небудь подавали такі мінімальні вимоги.

Помітивши лагідне поведження ватажків профспілоак і усвідомивши, що цей конфлікт не стає їм до вподоби, промисловці просто відмовились задовольнити вимоги. Навіть більше: на кін виступила спілка промисловців. Воча відбула надзвичайну нараду й ухвалила постанову не поступатися перед робітниками в жадному пункті й усіляко боронити підприємств, що "опинились під загрозою". Спілка запропонувала підприємцям взагалі не ставати до ніяких переговорів із профспілками. А який робітники автопромисловості стануть до страйку, то спілка промисловців має оголосити локварт (масове звільнення) усім металістам, тобто понад 100,000 робітників.

На цю провокаційну постанову спілки промисловців робітники автомобільної промисловості відповіли страйком, що розпочався 27 березня. Тепер спілка промисловців має здійснити свою загрозу.

Счинився, отже, величезний конфлікт, один із найбільших, які коли були в Австрії. Промисловці всяко готуються до боротьби. Уряд в офіційній заяві виступив проти робітників. Фашістські організації "Гаймвер" напоготові. Тут бо йдеться про зворотний бік однакової медалі: буржуазія, що провадить на політичному полі боротьбу за створенням фашістської диктатури хоче поширити її масштаб також на економічному фронті.

Leo Kaц.

Видень. На латинку. — ЦВК радянської республіки Казакстану ухвалив запровадити латинську азбуку з 29 знаків.

В Аргентині. — В Буенос Айресе, столиці Аргентини, почала виходити перша тижнева українська робітничка газета "Пролетар".